Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. seu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 239. Braşov, Vinerĭ-Sâmbătă, 28 Octomvre (9 Noemvre) 1895.

Neaprobarea.

Cercurile politice din monarchia nóstră sunt viu agitate prin faptul, că alegerea lui Lueger ca primar al Vienei n'a fost aprobată.

Pre când cei din Pesta iubiléză că monarchul a refusat a aproba ca primar al vechei reşedinţe imperiale pe un „adversar al dualismului şi al liberalismului unguresc,“ în Viena domnesce cea mai mare iritaţiune în sînul poporaţiunei, care până în momentul din urmă a fost de credinţă, că Lueger va fi întărit.

Demonstraţiunĭ mai seriόse nu s'au întêmplat până acuma în Viena, dér este o notă fórte caracteristică a timpului, că tótă mânia celor ce au părtinit şi au dorit întărirea se îndréptă acuma în contra Maghiarilor, susţiind ei că neaprobarea este a se mulţumì numai înrîurinţei şi stăruinţelor acestora pe lângă monarchul şi pe lângă cabinetul Badeni.

Pe tóte tonurile şi în tóte variaţiunile se vorbesce aḑĭ în Viena de amestecul Maghiarilor şi de presiunea, ce au esercitat'o ei asupra ministrului-preşedinte Badeni cu scop de-a împiedeca confirmarea lui Lueger ca primar.

Şi cumcă acolo este mare fierberea şi iritaţiunea din causa acésta, o dovedesce şi atitudinea foilor guvernamentale unguresci, carĭ caută acum în tot chipul a se desvinovăţi, că ar fi voit sĕ înfluinţeze cumva asupra factorilor competenţĭ din Austria în acéstă cestiune.

Nu le prea succede însĕ foilor jidano-maghiare de-a se curăţĭ de imputarea, ce li-se face, mai ales după-ce nu se pot stăpâni de-a da espresiune celei mai viue bucurii, că lucrul s'a petrecut aşa cum s'a petrecut. Unele caută sĕ-o sucéscă şi sĕ-o rĕsucéscă, vorbind de consideraţiunea, ce trebuia sĕ-o aibă guvernul austriac faţă cu raporturile de drept public dintre Austria şi Ungaria şi care trebuia sĕ 'l îndemne a nu propune spre confirmare pe un Lueger, contrar declarat al dualismului şi al supremaţiei „Evreo-Maghiarilor“.

Pe basa acésta „Pester Lloyd“ vorbesce chiar de îndreptăţirea ce-o avea de a face sĕ se audă glasul sĕu admoniător în cestiunea de primar al Vienei. Nu se póte întări pactul cu Austria, ba nicĭ nu se póte susţiné, ḑice numita fóiă, décă în Viena vor ajunge sĕ domnéscă „tendenţe atât de periculóse, demagogice“, ca cele, ce după ea, le urmăresce dincolo de Laitha partida antisemită.

Ba merg aşa departe în ura lor cei dela pressa unguréscă, încât nicĭ nu vor sĕ recunóscă, că antisemiţii ar fi o partidă politică şi cer prin urmare ca ministeriul Badeni sĕ caute a-'i combate cu „mijlóce şi mai drastice“ ca până acuma.

Puţin le pasă celor ce astfel vorbesc de libertatea constituţională, de autonomia comunală a celor din partea de dincolo a monarchiei. Ei vor sĕ domnéscă şi, décă nu pot isbuti altfel, stau pe lângă acsioma „forţa priméză dreptul“.

Astfel de pornirĭ însĕ nu pot avé nicĭ decum nu sfêrşit bun. Şi acésta o va dovedi şi casul de faţă. Deja s'a auḑit în Viena strigătul de rĕsboiu în contra presiunei maghiare. Lueger însuşĭ sĕ fi declarat, că el va înaugura o campanià în contra Maghiarilor şi a pactului, şi uşor se póte întêmpla, ca sĕ le devină fórte incomod, décă cu antisemiţii se vor alia şi clericalii şi alte elemente oposiţionale.

In asemenĭ împrejurărĭ esclamarea fóiei guvernamentale unguresci, că acum „s'a făcut începutul spre mai bine“ póte sĕ se întórcă în contrarul sĕu şi sĕ fiă un început al sfêrşitului îngâmfărilor ne mai suferite.

La afacerea şcólelor grăniţeresci.

Prefacerea şcólelor române grăniţeresci din fostul Regiment I de graniţă în şcóle comunale, după cum se vede, nu va merge tocmai aşa de neted, precum a creḑut ministrul-preşedinte Banffy şi colegul sĕu Wlassics.

Vedem, că încă înainte de-a li-se fi adus în mod oficial la cunoscinţă foştilor grăniţerĭ acéstă hotărîre, sateliţii guvernului de prin comitate au şi început sĕ esploateze noua situaţiune în favorul intereselor lor de partid. Fisolgăbirĕul dela Bran, cu ocasiunea alegerei de membri comitatensĭ, în Tohanul vechiu, nu s'a genat de a-i spune în faţă învĕţătorului grăniţer N. Pop, că el este de-acum înainte „amploiat de stat“ şi că, prin urmare, e dator a-se conforma *ordinului*, de-a alege ca membri în congregaţiunea comitatului numai funcţionarĭ, carĭ în congregaţiă sĕ fiă siliţĭ de-a lucra după porunca mai marilor şi nu după cum cer interesele locuitorilor comitatului.

E invederat, că le va veni fórte greu Românilor grăniţerĭ sĕ-şĭ pună fondul lor în serviciul unor şcóle, ai căror învĕţătorĭ, pe lângă aceea, că nu vor puté da tinerimei instrucţiunea necesară în limba maternă, dér vor trebui sĕ stea şi în serviciul intereselor de partid ale clicei dela putere.

Sunt însĕ afară de acésta şi alte pedecĭ, carĭ de fapt fac imposibilă realisarea planurilor de transformare a guvernanţilor ungurĭ, carĭ cu atâta îngâmfare cântau ḑilele trecute osana biruinţei ideei de maghiarisare pe ruinele şcólelor nóstre grăniţeresci.

Mai întâiŭ nu în tóte comunele şcólele grăniţeresci sunt tot-odată proprietatea fondului grăniţerilor. Aşa de esemplu avem comuna Ţinţarĭ, unde edificiul şcólei grăniţeresci este proprietatea bisericei. In Tohanul vechiu şcóla grăniţeréscă este clădită pe proprietatea bisericei. Casurĭ de acestea vor fi, de sigur, mai multe. Ei bine, cum se va puté pretinde, ca bisericele sĕ-şĭ cedeze proprietatea lor în favorul unor şcóle comunale?

Un conflict de feliul acesta s'a ivit deja în comuna Ţinţarĭ, unde Marţia trecută, cum ni-se coumnică, s'a prsenestat fisolgăbirĕul cu ordinul de sus, de-a publica hotărîrea de transformare a scólei, cerênd tot-odată sĕ se alégă un scaun scolastic comunal în locul, celui grăniţăresc.

In consciinţa dreptului, ce-'l au asupra scólei, autorităţile locale bisericescĭ s'au opus provocării fisolgăbirĕului, de-a alege scaun scolar comunal, căcĭ deşi acea scólă a fost sprijinită din fondul grăniţeresc, ea însĕ este proprietatea bisericei.

Este firéscă acéstă procedere a autorităţii bisericescĭ din Ţinţarĭ, căcĭ a ceda în casul acesta ar fi însĕmnat a renunţa de bună voiă la un drept nealienabil al lor.

Nu scim ce paşĭ se vor fi întreprins până acum din partea comitetului administrator al fondurilor grăniţeresci pentru de-a remonstra contra prefacerei şcólelor grăniţeresci în şcóle comunale. Ceea ce scim însĕ şi vedem este, că acţiunea din partea autorităţilor unguresci s'a început, ér foştii grăniţerĭ sunt aduşĭ în cea mai mare încurcătură,

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Violoncelul lui Servais.

O notiţă istorică.

Francisc *Servais*, celebrul violoncelist, călĕtoria prin Europa, cam pe la jumĕtatea acestui secol. *Rossini*, asistând la un concert dat de Servais, a ḑis: „Numai trei ómenĭ esistă, pe carĭ i-am iubit în viéţa mea, aceştia sunt Paganini, Sivori, şi acest Servais“. Şi judecata marelui artist de astă-dată era mai mult decât dréptă şi meritată.

In copilăria sa, Francisc Servais, a fost ucenic la o cismăriă. Tatăl sĕu Batista Servais, trecea de un adevĕrat artist, dér nu în musică, ci în meseria sa de cismar, şi în special în confecţiunea sandalelor şi a ghetelor.

Tînĕrul Francisc părăsì meseria tatălui sĕu, adecă abandonà calapodul, pentru a-se devota acului şi fórfecei, făcându-se croitor, şi decĭ cu acéstă meseriă se vedea cum el moştenea tóte capacităţile paterne; cum tatăl sĕu însĕ, în ḑilele de sĕrbătóre, cânta la biserică, sdrăngănind mai mult decât cântând pe vióră, tînĕrul Francisc îşĭ arătà şi pentru acéstă ocupaţiă a tatălui sĕu simpatiă, însĕ lui îi plăceau trei instrumente: clarineta, violina şi contrabasul.

Marchizul de *Sayve*, care era fórte bogat, auḑind de calităţile şi aplicaţiunile tînĕrului Servais, a voit sĕ cunóscă pe tînĕrul şi melancolicul musicant, şi apoi l'a scos dela croitorie şi l'a trimis pe socotéla sa la conservatorul din Bruxelles. Aci el în curând deveni un bun artist, şi în cele mai marĭ oraşe ale Europei era bine primit, unde reporta marĭ succese şi triumfurĭ....

In călĕtoria sa, într'una din ḑilele anului 1841, ajunse Servais la Petersburg, unde trăia principesa de *Yonsonpoff*, care se trăgea dintr'o mare familiă istorică, a Sultanilor din Constantinopol, Egipt şi Antiochia, de pe la întâia jumĕtate a acestui secol. Printre tóte lucrurile preţióse ce le avea acéstă principesă, rĕmase dela familia sa, era şi o veche cutie cu încuetóre de argint, în care se afla un violoncel aşeḑat cu mare îngrijire, ce purta inscripţia: „*Antonius Stradivarius Cremonensis 1701*“. Se ḑicea, de cătră cunoscĕtorĭ, că acest instrument era un cap de operă din şcóla italiană. Familia îl păstra ca pe un lucru preţios, şi era unicul model în format antic.

Principesa scóse violoncelul, care de atâţia anĭ dormia în elenganta-i cutie, şi i-l dădu artistului, rugându-l sĕ esecute ceva pe el... şi Francisc Servais esecută....

Vechia inimă adormită a lui Stradivarius se redeşteptà în acéstă casă, el scotea suave accente şi lamente de amor, grijĭ de durere, palpitaţiunĭ dulcĭ şi freamĕte de pasiune. Ascultătorii, răpiţĭ, oftau şi plângeau.

După ce încetă şi lăsà arcul din mână, principesa îi ḑise: „Măestre, pe când cântai, inima lui Stradivarius, pe care D-ta ai evocat'o, mi-a ajuns la urechiă şi mi-a reamintit multe lucrurĭ; el mi-a spus, că acest instrument a fost construit înadins pentru D-vóstră; pentru D-vóstră, căcĭ într'o ḑi veţĭ veni sĕ executaţĭ ceva pe acest instrument; dér cum în anul 1701, nu eraţĭ născut, el l'a dat în păstrarea familiei mele, şi noi aveam obligaţiunea de a vĕ da acest lucru. Luaţĭ dér violoncelul D-vóstră, măestre, este Stradivarius, care îmĭ comandă“.

Francisc confus, nu voia sĕ priméscă preţiosul dar, însĕ princesa îi ḑise: „Măestre îţĭ repet, este Stradivarius, care îmĭ comandă; nu face durere inimei lui, pe care ai evocat'o“.

Francisc se închinà la cuvintele generósei dame. Inainte de plecare însĕ princesa îi cerù o promisiune, ca întorcêndu-se la Petersburg, sĕ vie în tot-déuna la ea şi sĕ o facă sĕ audă vechia inimă a lui Stradivarius.

*

Dóuĕ-ḑecĭ şi cincĭ de anĭ după aceea, Servais se reîntórse ér la Petersburg, şi după cum promisese se duse şi pe la castelul principesei de Yonsonpoff. De astă-dată însĕ el nu mai era singur, ci însoţit de fiul sĕu Iosif.

Principesa voi sĕ audă din nou violoncelul. Şi Iosif îl atinse.

După-ce isprăvi, Francisc întrebà pe principesa:

— „Ce lucrurĭ v'a şoptit de astă-dată dómnă, vechia inima lui Stradivarius?“

— „'Mĭ-a şoptit“, replicà bĕtrâna damă, „că tot d-ta escĭ acela care cântă, numai că ai cu 25 anĭ mai puţin, precum şi eu sunt tot aceea, însĕ cu 25 mai mult.“

Chiar în acel an (era anul 1866), sĕrmanul Francisc Servais muri, dér inima lui trăia, după cum ḑicea pricipesa, prin fiul sĕu Iosif, care reînvià triumfurile tatălui sĕu.

*

In tómna anului 1885, Iosif Servais se afla la principele de Climăy în bogatele sale posesiunĭ, ce le poseda în provincie, unde petrecuse o ḑi veselă. în tote ḑilele, înainte de masă, se duceau la vênat. După masă Iosif era rugat sĕ esecute câte ceva

neprimind nicĭ o instrucţiune în privinţa acésta.

Incurcătura, după cum se vede se va mări încă şi mai mult în viitor. In lipsa eventuală a unor şcóle grăniţerescĭ, Românii vor trebui sĕ se îngrijéscă de şcóle confesionale cu caracter românesc, — lucru, ce mai ales în comune ca Ţinţarii, unde biserica îşĭ are edificiul sĕu şcolar, nu va fi tocmai aşa greu. Cu atât mai greu va fi însĕ de-a înlocui aceste şcóle cu şcóle comunale, după ce nu numai că edificiul şcolar lipsesce, dér lipsesce şi fondul pentru susţinerea lor, de órece fondul, cum se scie, este în mâna foştilor grăniţerĭ, carĭ de bună sémă nu-l vor pune la disposiţiunea şcólelor comunale.

Etă dér, că socotéla de-acasă a d-lor Banffy-Wlassics nu se potrivesce nicĭ de astăd-ată cu cea din têrg.

CRONICA POLITICĂ.

— 27 Octomvre.

In cercul Sêrbilor din Ungaria, după cum anunţă foile maghiare, s'a zădărnicit din nou împăcarea **radicalilor cu liberalii.** Causa celei mai recente neînţelegerĭ este, că liberalii se opun în mod hotărît planului radicalilor de-a înfiinţa din incidentul ḑilei de nascere a septegenariului *Svetozar Mileticĭ* o societate pe acţii, în scopul de-ai oferi acestuia mijlóce de subsistinţă, respective de-a eda opurile şi vorbirile sale. Prin înfiinţarea unei astfel de acţiunĭ, liberalii vĕd sîngur numai valorisarea intereselor de partid ale radicalilor, şi de aceea in o adunare, la care au luat parte şi *Polit* şi *Vucetici*, radicalii hotărîră, că nu vor întra în numita societate. Se va vedé întru cât va avé sĕu nu acest incident urmări cu privire la inţelegerea şi la pactul ce era sĕ se încheiă între ambele partide sêrbescĭ.

*

In Budapesta a apărut o broşură de un anumit *Körösi*, întitulată *„Capitala Budapestei în a. 1891.“* In acea broşură, între alte multe date statistice şi istorice, se ḑic cu privire la **decădinţa germanismului în Budapesta,** următórele: Dela a. 1881 până acum *elementul german s'a împuţinat* cu 10%, chiar în aceea mĕsură, în care s'a îmulţit elementul maghiar. Décă vor rĕmâné tot aceste raporturĭ, atuncĭ în proximele trei decenii *va fi finită opera maghiarisărei capitalei.* Mare influinţă esercită asupra acestei împrejurărĭ scóla şi familia şi imigraţiunea, care din norocire se face mai mult tot din ţinuturĭ curat maghiare, prin ceea-ce se năduşesc elementele nemaghiare.

*

Alaltăerĭ, la orele 12, Dumitru *Sturdza*, preşedintele consiliului de miniştri românĭ, a cetit înaintea senatorilor şi deputaţilor demisionaţĭ, decretul de **disolvare a Corpurilor legiuitóre române.** După aceea a cetît decretul prin care sunt convocate colegiile electorale. Alegerile se vor face în ordinea următóre: Pentru Senat colegiul I la 22 Noembrie, colegiul II la 23 Noembrie, colegiul universal la 24 Noembrie. Pentru cameră colegiul I la 26 Noembrie, colegiul II la 27 Noembrie, colegiul III la 28 Noembrie. Alegerile de delegaţĭ se vor face în ḑiua de 15 Noembrie, iar în ḑiua de 7 Decembrie se vor convoca Corpurile legiuitóre.

*

In **Turcia** devin lucrurile tot mai încurcate. Depeşĭ sosite erĭ din Constantinopol anunţă *dimisionarea marelui Vizir Kiamil-Paşa*, deja al doilea Vizir de când au erupt turburările armenescĭ. Se ḑice, că din Ostul Asiei micĭ se lăţesce *tot mai mult rèscóla* spre Vest, şi chiar şi în **Creta** se ivesc cele dintâiu semne de revoluţiă.

Dr. Lueger neîntărit.

Ca fulgerul sĕ lăţi alatăerĭ scirea prin Viena, că monarchul *nu a întărit* alegerea lui Dr. Lueger ca primar al residenţei.

In camera deputaţilor din Austria deja în 5 c. se vorbia, că Lueger nu va fi întărit. Unii ḑic, că contele *Badeni* ar fi fost pentru întărire, şi singur numai monarchul a denegat întărirea, ceea-ce se aduce în combinaţiune cu visita din 5 c. a lui *Banffy* la Majestatea Sa. Alţii érăşĭ afirmă, că Badeni a fost de-o părere cu monarchul, adecă pentru neîntărire.

„Pester Lloyd“ primesce din Viena mai multe depeşe, privitóre la acest incident, în carĭ se ḑic între altele următórele:

Alaltăerĭ după améḑĭ Lueger apărù în cameră, şi de pe faţa lui se putea vedé, că este fórte iritat. Incungiurat de o grupă de amicĭ, el sĕ fi ḑis cu voce tare: „Acum érăşĭ sunt om liber, acum din nou se póte începe lupta!“

Badeni a declarat, că *guvernul ungar nu s'a amestecat* de loc în acéstă cestiune, şi din partea Ungariei nu s'a esercitat nicĭ o presiune. Decisiunea preaînaltă nu este îndreptată contra nicĭ unei partide şi nicĭ contra administraţiunei autonome a oraşului Viena, ci *singur şi numai contra personei lui Lueger*, deóre-ce nu putea sĕ fiă întărit un demagog, care umblând din birt în birt se folosia numai de vorbe de ocară.

Clericalii sunt fórte indignaţĭ, că Lueger n'a fost întărit, asemenea şi Cehii tinerĭ. Se ḑice că deputatul *Gessmann* sĕ fi ḑis în cameră:

— „Lucrul acesta l'a făcut numai Banffy ierĭ, când a fost aci. *Dér le vom arăta noi domnilor acelora!*“

Antisemiţii sunt hotărîţĭ a candida şi a doua-óră pe Lueger, şi eventual şi a treia-óră. In casul acesta e probabil, că se va disolva consiliul comunal.

In timpul interimal va conduce agendele Vienei comisarul guvernial *Friebeis*. Intre candidaţii pentru postul de primar se amintesc: Dr. *Porzer*, *Kupka*, *Gessmann*, *Strohbach* şi Dr. *Billing*.

„Magyarország“ ḑice, că Lueger, când apărù alaltăerĭ în cameră ḑise:

— „Numai sĕ se bucure! Vor vedé ei în curênd, ce se va întêmpla!“

Er deputatul Gessmann sĕ fi ḑis:

— *„Vom rĕsplăti noi acésta Ungariei!“*

„Budapesti Hirlap“, afirmă, că Lueger ar fi ḑis către prietinii sĕi:

— „Numai acuma voi arăta eu cine sunt, şi ce pot face!“

Tot numitul ḑiar afirmă, că monarchul s'ar fi esprimat, că nu póte pune în fruntea Vienei pe un *agitator*, şi nu 'l póte întări, deóre-ce prin acésta *s'ar ofensa susceptibilitatea Ungariei.*

Se asigură, că noua alegere de primar al Vienei se va face deja în decursul sĕptĕmânei viitóre.

România agricolă.

VIII. Moşnenĭ, Răzeşĭ.

Sĕ trecem acum la partea cea mai importantă a populaţiunei române, care de sute de anĭ formézà razimul cel mai tare al populaţiunei şi ţĕrilor române — moşnenii şi răzeşii. Ea locuesce pe ambele versante ale munţilor Carpaţĭ, dincóce şi dincolo de munţĭ, cu aceleaşĭ instituţiunĭ, carĭ au supravieţuit tóte epocele de gloriă şi cataclismele, ce au venit peste poporul şi ţĕrile române, şi au resistat şi reînviat cu aceeaşĭ splendóre, ca şi fenicele din cenuşa sa.

Cele mai marĭ fapte şi mai gloriόse sunt strîns legate de instituţiunea moşnenilor. Resbóiele lui Ştefan cel mare, lui Iancu Huniade, a unui Pavel Chinez, a unui Ştefan Mailat sunt strîns legate de instituţiunea moşnenilor şi răzeşilor. Totdéuna decăderea socială şi materială a moşnenilor a atras după sine decadenţa poporului şi a ţĕrei. Perderea autonomiei cneziatelor şi micilor republice române de-alungul pólelor Carpaţilor din Transilvania şi Bănat atrase după sine ruina totală a ţerei în seclul al 16-lea şi al 17-lea, — în Moldova şi Muntenia în seclul al 17-lea şi 18-lea.

Şi nicĭ că se putea alt-fel — cu o populaţiune băştinaşă numĕrósă, cu satele dese, unde casă se înşira lângă casă, ómenĭ cu stare materială independentă şi tot-odată fără marĭ pretenţiunĭ faţă de societate.

Deja din depărtare satele lor drăgălaşe şi întinse de-alungul colinelor, cu case frumuşele acoperite de pomĭ, 'ţĭ spun, că acolo populaţiunea trebue sĕ stea mai bine materialicesce, că acolo ea n'are s'aştepte nicĭ ḑiua de plată, nicĭ nu o s'o veḑĭ cu tăgârţa subsuóră, ca sĕ se ducă sĕ împrumute şi céră de-ale mâncărei. Tot-odată centrele marĭ ale moşnenilor sunt strîns legate de un ram de bogăţie şi producţiune al ţĕrei. Cele mai renumite vii şi podgorii ale ţĕrii sunt în mânile lor. De aceea este bine, sĕ ne dăm puţin séma de situaţiunea lor morală şi materială.

Noi am visitat atât satele moşnenilor din Muntenia, cât şi a răzeşilor din Moldova în diferite districte şi plaiurĭ. In judeţul Buzĕu cam din dreptul Mizilului am visitat tóte satele dela pólele colinelor de-arêndul până peste Focşanĭ înainte, şi apoi cele de pe diferite văi şi plaiurĭ. Situaţiunea lor materială nuam puté-o numi tocmai strălucită. Condiţiunile lor de traiŭ sunt cu mult mai rele ca înainte.

Moşnenii din coline sunt atât agricultorĭ, cât şi cultivatorĭ de vii, ér cei dela munte, de pe diferite plaiurĭ şi văi, unde póma nu se mai cóce şi nicĭ grâul de tómnă nu se face, acolo obratiile cu pomĭ în special cu prunĭ, fabricaţiunea ţuicei şi cultura vitelor este ocupaţiunea şi isvorul de câştig al moşnenilor.

Deşi moşiile lor datéză din timpurile întunecóse ale evului mediu, totuşĭ ele, cu tótă sporirea enormă a populaţiunei, au rĕmas ca întindere încă tot aşa de însemnate, ca sĕ asigure bunăstarea şi independenţa materială a familiei, de orĭ şi cine, şi sĕ permită familiei şi órecare lux şi o viéţă mai comfortabilă, decât a unui ţĕran ordinar. Mărimea lor medie, după cum am putut sĕ ne dăm noi sémă, este încă între 30—100 pogóne, apoi fiă-care moşiă este compusă din loc arabil, fĕnaţe, păşune, pădure şi-şĭ are şi via sĕu obratiile cu pomĭ roditorĭ ale ei. Decĭ pe un ast-fel de proprietar nu-l putem numi ţĕran în strictul înţeles al cuvêntului. Şi apoi şi ei sunt ómenĭ cu óre-care cultură, căcĭ toţĭ au învĕţat carte, pe bărbaţĭ îi găsescĭ pe unii mai cu dare de mână, ca arendaşĭ de moşii micĭ şi marĭ, pe alţii ca antreprenorĭ, funcţionarĭ în diferite serviciurĭ publice şi private, pe fiiĭ lor ca oficerĭ în armată etc. In casele şi instalaţiunile lor găsescĭ óre-care comfort şi până la un punct óre-care chiar şi lux.

Şi totuşĭ nu este ceea ce ar trebui sĕ fiă, şi multe lucrurĭ te impresionéză şi ating neplăcut la dênşii. Nicĭ starea materială, nicĭ cultura nu le lipsesce. Ceea ce lipsesce este spiritul de asociaţiune şi evoluţiunea naturală a gospodăriei. De-o-parte tóte creaţiunile şi cuceririle nouĕ ale lucsului şi modei, ér de altă parte curtea neîngrijită, plină de buruenĭ, instrumentele de muncă primitive şi archaice, vitele pipernicite de fóme şi miseriă.

Ca agricultorĭ şi muncitorĭ de pămênt nu sunt de loc mai bunĭ, decât ţĕranii, şi apoi fac un lucs mai mare decât mulţĭ dintre arendaşĭ. Nicĭ cultura mare, nicĭ cultura mică la dênşii nu e pe deplin desvoltată, aşa cum ar trebui sĕ fiă. Apoi moşiile sunt deteriorate prin desele împărţirĭ, au ajuns mai tóte sĕ fiă în sforĭ şi curele înguste de câţĭ-va stânjenĭ, şi lungĭ de ḑecĭ de chilometri, carĭ nu permit dela sine o cultură şi folosire raţională a pămêntului. Păşunele şi fênaţele lor de cele mai multe-orĭ sunt devastate prin petrişul şi prundul adus dela dél, pădurile distruse.

(Va urma.)

SCIRILE ḐILEI.

— 27 Octomvre.

Alegerĭ municipale în suburbiul Scheiu. Mâine, Sâmbătă în 9 l. c. se vor alege 4 membrii în representanţa comitatensă de către subdespărţămêntul al 5-lea al cercului I electoral. Scheiu. Alegerea se va face în sala de gimnastică dela *băile de abur* sub preşedinta delegatului congregaţiunei d. Nicolae *Strevoiu.* Locţiitor al sĕu va fi d. Wilhelm *Schmidts.* Alegerea se începe la 9 óre a. m. şi duréză până la 4 óre p. m. Avisăm şi pe acéstă cale pe alegĕtorii românĭ, sĕ ia cu toţii parte la alegere votând pentru candidaţii noştri.

—o—

La cestiunea stégului din Agram. Judecătoria cercuală din Agram a osândit la 14 ḑile închisóre ordinară pe Farber, catechet la şcóla poporală din Gradisca nouĕ, pentru-că în nóptea de 15 Octomvre a spart cu pietri ferestrele bisericei sêrbescĭ din Agram, când era arborat stégul sêrbesc.

—o—

Partidul junimist, sĕu cum se numesce în mod oficial *„partidul constituţional“* a ţinut Marţĭ séra o întrunire în Bucurescĭ. Au luat parte peste o sută membri şi alţĭ delegaţĭ din provinciă. D-l P. P. *Carp* desfăşurând causele retragerei guvernului conservator a îndemnat pe partisanii d-sale la o luptă energică în strînsă alianţă şi înţelegere cu partidul conservator. După-ce a mai vorbit şi d-l M. Ghermani, s'a ales un comitet central electoral compus din următorii domnĭ: Al. Marghiloman, Menelas Ghermani, V. Brătianu, T. Maiorescu, C. Arion, G. Dobrescu, General Horbatzki şi D. A. Laurian. Comitetul acesta se va pune în legătură cu comitetul central electoral al partidului conservator.

—o—

Academia română a fost autorisată a primi tótă averea mobilă şi imobilă lăsată ei prin testamentul rĕposatului Emanoil Donicĭ, cu sarcina de a da un legat particular fiicei sale naturale Margareta (Heriton) Bărbuceanu.

—o—

Mĕsurĭ sanitare. Ministrul de interne a dat o circulară către tóte municipiile din Ungaria, prin care aceste sunt încunosciinţate, că cercurile Tarnopol şi Trembosola din Galiţia sunt declarate ca infectate de coleră, şi că toţĭ călătorii carĭ vin din amintitele localităţĭ sĕ stea sub carantină timp de 6 ḑile.

---

pe faimosul sĕu violoncel, a cărui istorie o cunosceau cu toţii. Şi Iosif Servais cânta pe preţiosul instrument moştenit dela tatăl sĕu.

Tuturor li-se părea, că aud vechia inimă a lui Antonius Stradivarius, scoţênd melodii frumóse, durerόse, lamente lungĭ, plânsete, rugăciunĭ; şi o serenadă dulce îi captivà, li-se părea, că se înalţă până la cer... Dér, de-odată o sguduitură bruscă se simţi şi totul fù sfîrşit...

Iosif era palid, ca de mórte. Instantaneu arcul îi căḑù din mână, violoncelul se rostogoli la pămênt, ér Iosif căḑù în braţele principelui de Climäy.

Era mort!...

Astfel s'a sfîrşit celebrul şi melancolicul violoncelist Iosif Servais în tómna anului 1885.

*

Celebrul violoncel a fost depus chiar în acel an în sala de arte publice din strada Drouet din Paris.

Acéstă istorióră se află în analele istoriei musicale ale Parisului.

(„Rom. Mus.“)

Numire. D-l dr. Ştefan *Muntian* a fost numit notar la tribunalul din Biserica Albă.

—o—

Un spion rus. „Jurnalul“ din Iaşi scrie: Ḑilele trecute un ofiţer superior rus, probabil din statul major, a trecut pe teritorul român prin punctul Ungheni, şi a ridicat planurile topografice ale tuturor localităţilor de pe malul Prutului până la Bivolarĭ. Din întêmplare însĕ ofiţerul spion a scăpat fără a puté fi prins.

—o—

Beutură scutită de dare. După o lămurire mai nouĕ, dată de ministru ungurese de finanţe, *pentru bĕutura consumată la ospeţe şi la botezurĭ nu este de a se plăti dare de consum.* Lucrul adecă stă aşa: In interesul §-lui 5 al art de lege XXXV din 1888, privitor la darea de consum pentru bĕuturĭ, orĭ-cine póte sĕ-şĭ comande până la 100 litre de spirt, fără de a plăti dare de consum, *décă* acea bĕutură o folosesce numai pe séma casei (adecă pentru membri familiei şi pentru servitorĭ.) S'a ivit însĕ odată întrebarea, că óre décă stăpânul casei are sĕ tracteze cu vin pe mai mulţĭ óspeţĭ ai sĕi, cum e cu ocasiunea óspeţelor şi botezurilor, când se fac părtaşĭ la bĕutură nu numai ómenii casei, ci şi altii, carĭ nu se ţin de casă, mai póte fi bĕutura şi în acest cas scutită de dare? Intrebarea acésta a resolvat'o ministrul în înţelesul, că nicĭ în acest cas consumarea bĕuturei comandate pe séma casei nu e supusă la darea de consum, deóre-ce tractarea óspeţilor încă forméză o trebuinţă a casei, care nu póte fi supusă dărei.

—o—

Sinucidere. Erĭ după amédĭ măcelarul Adolf Flagner din loc, a fost aflat spênḑurat în locuinţa sa, şirul cetăţuiei nr. 3. Causele, ce l'a îndemnat la sinucidere se crede a fi cestiunĭ de căsĕtoriă.

—o—

Filoxera. S'a constatat ivirea filoxerei pe teritoriul următórelor comune, carĭ din causa acésta s'au şi pus sub carantină: *Cergăul mare, Găbud, Valea-sasului* şi *Teuş* din comitatul Albei de jos; *Apold, Beşa, Volcan, Bord* şi *Proud* din comit. Têrnavei micĭ, precum şi în Giulacuta din comit. Coşiocnei.

—o—

Rectificare. In corespondenţa din Tohanul vechiu, publicată în numĕrul trecut al foiei nóstre, s'a ḑis din eróre, că preotul Tulbure e din „Sohodol“, în loc de Holbac, ér învĕţătorul G. Runceanu s'a ḑis, că e învĕţător în „Măgura“, pe când el e învĕţător la şcóla centrală din Bran.

Serate literare în Cluşiu. — O invenţiă românéscă.

Cluşiu, 5 Nov. 1895.

Ciclul seratelor literare-musicale din ést an s'au început. In 2 Nov. n. s'a ţinut prima serată în localul Casinei cu program bogat şi variat, constătător din şepte puncte.

Cuvêntul de deschidere l'a rostit d-l *Roşian*, stud. jur., după care corul tinerimei a esecutat o frumósă piesă, apoi urmà d-l *Şorban* st. jur., artistul nostru, care ne-a delectat, în câte-va piese classice fórte frumóse (flauto solo.)

Bine a declamat d-l stud. jur. *Danu* poesia „Dormĭ în pace“, de Vlăhuţă, după care d-l *Moldoveanu* a disertat despre marele dascăl George Lazar, pentru care a fost felicitat şi aplaudat de întreg publicul. Mare haz a produs canţoneta comică predată cu multă iscusinţă, siguranţă şi pricepere de d-l Tr. *Suciŭ* stud. med. D-sa într'adevĕr e un comic escelent şi, ce e mai de căpetenie, are o predare de tot bună.

La încheiare d-l V. *Popu*, stud. jur., ne-a delectat cu câte-va arii naţionale (violin solo), carĭ atât de mult au plăcut publicului, de astă-dată present în numĕr destul de frumos, încât şi de trei-orĭ a fost rugat sĕ repete frumósele doine.

Putem afirma, că în total succesul primei serate a fost splendid în tóte privinţele. Contribuirile publicului şi de astădată s'au adus la fondul pentru ajutorarea tinerilor lipsiţĭ de mijlóce.

Tinĕrul român de mare speranţă d-l *Fulviu Tămaş*, stud. med. la universitatea din Cluşiu, a inventat un aşa numit „*Regulator de sine a maşinăriei de macerat*“ (Selbstregulator des Wassers und der Gas-Leitung zum Macerier-Apparat).

Maşina de macerat se folosesce la prepararea scheletelor. Funcţiunea ei constă în aceea, că nimicesce părtile organice de pe óse; acéstă nimicire se întêmplă prin concursul continuu al vaporilor, carĭ se desvóltă în un alt vas, sub care arde gaz. De sine se înţelege, că décă arderea gazului este continuă, şi apa trebue sĕ curgă continuu în vasul de desvoltat vaporĭ. Cursul apei însĕ era până acum fórte neregulat, aşa încât de multe-orĭ s'a întêmplat, că necurgênd apa în vasul desvoltător de vaporĭ, flacările gazului au topit şi nimicit păreţii vasului.

Acum, cu regulatorul acesta, când încétă curgerea apei, numai decât se închide şi ţeava gazului, aşa că numai pe o ţavă mică laterală se străcóră gaz într'o cantitate, ce póte nutri o flacără, dér care nu e în stare a nimicì vasul. Décă peste câtva timp érăşĭ pornesce apa, atuncĭ mecanismul deschide gazul, care se aprinde de flacăra cea mică, şi aşa funcţionéză maşinăria mai departe, fără manipularea vreunei persóne, ce trebuea până acum sĕ stee continuu lângă maşină, ca nu cumva sĕ se întêmple ceva.

Mecanicul universităţii, directorul institutului anatomic şi toţĭ specialiştii, cu carĭ a comunicat d-l Tămaş acest regulator, l'au aflat de bun şi se va pune în practică mai întâiu la universitatea din Cluşiu. Modelul este la d-l Tămaş.

Aleco.

Din Bucovina.

Noemvre, 1895.

Am cetit corespondenţa din Bucovina, apărută în nr. 233 al „Gaz. Trans.“ cu subscrierea „Sever“. D-sa ḑice, că cum pote aproba „pornirea acésta în totalitatea ei, fiind-că prin ea se conchide dela unul la toţĭ etc“. Cel puţin în „Gazeta Trans.“ nu s'a făcut aşa cum ḑice d-sa. Cât s'a publicat, până acuma a fost încă prea puţin, de-óre-ce m'am mai reţinut din simpla causă, fiind-că credem, că ar fi destul deocamdată o bâtă la un car de óle. Intr'un Nr. al „G. Trans.“ am declarat chiar, că aceste tóte sunt numai începutul durerilor, şi mi-am reservat tóte celelalte pentru misteriile din halele s.-tei Metropolii. La timpul sĕu voi aduce aceste cu argumente şi probe eclatante. Ce privesce persóna mea, n'am murdărit tot clerul, nicĭ n'am abusat de chiămarea mea ca corespondent, drept dovadă, că până acuma cele aduse de mine n'au fost desminţite, ba nicĭ n'a încercat cine-va a-le desminţi din simpla causă, sĕ nu vină la ivélă şi mai marĭ lucrurĭ. Alt-fel nu-mĭ pot esplica pentru-ce d-nii cu musca pe căciulă s'au mulţămit cu graiul tăcerii.

D-l Sever pledéză pentru consilierĭ, şi ḑice, că 7 Maiu 1894 era timpul de a-se descoperi abusurile consilierilor consistorialĭ. Dér Adunarea din 7 Maiu 1894 s'a făcut la iniţiativa unui preot din protopresviteria Siretului, avênd de scop ameliorarea salarului preoţesc, şi nicĭ de cum idei rĕsboinice de-a descoperi abusurile consilierilor consistorialĭ. Programa adunărei a fost trimesă de către comitetul din districtul Siretului la guvern, şi guvernul a condiţioat, ca numai acéstă cestiune sĕ se pertracteze, ér la cas de se va vorbi ceva alta, va închide la moment şedinţa adunării. Astăḑĭ, după bătăliă, mulţĭ voinicĭ se află, dér décă Siretanii n'ar fi luat inima în dinţĭ, nicĭ aḑĭ n'ar fi îndrăsnit nimenea din ţéră sĕ gândéscă, cu atât mai puţin sĕ convóce, o adunare a întregului cler din archidiecesa Bucovinei.

Mare supĕrare, şi rĕu îl dóre, că „substitutul protop. Seleschi, păr. Hostiuc, propuse ca preşedinte al adunării alegerea unui veteran neputincios de aprópe 90 anĭ, fără cunoscinţă de causă, căruia i-se dete un vice preşedinte, nu cu mult mai pricopsit, decât preşedintele, în persóna ginerelui mitropolitului Silvestru, A. Berariu“. Hostiuc a avut tot resonul! El a fost preşedintele comitetului convocător, a făcut tóte până la adunare şi, după cum este obiceiul, propuse de preşedinte al adunării pe G. Procopovicĭ, cel mai bĕtrân protopop. El *propuse numai*, ér adunarea de 200—300 de preoţĭ a primit. De ce d-l Sever nu s'a sculat sĕ ḑică atuncĭ: nu aleg pe un veteran neputincios de aprópe 90 anĭ, fără cunoscinţă de causă, şi nicĭ pe un vice-preşedinte, nu cu mult mai pricopsit, decât preşedintele, pe ginerele mitropolitului Silvestru, A. Berariu. Acésta n'o făcu, căcĭ de sigur séu că ar fi fost aruncat afară, séu că l'ar fi făcut preşedinte: una din dóuĕ.

Şi apoi óre nu era cu cale sĕ fiă ales cel mai bĕtrân? Aşa-i obiceiul, cel puţin între preoţĭ, se stiméză bĕtrânéţa, afară numai când singur rêvneḑi la mărire....

Şi apoi nicĭ ochii lui Ar. Berariu nu-i plac. Are dreptate! Berariu lucră pentru naţiune şi încă n'a trădat'o, este în adever incapabil de-aşa ceva, — ér altul, ca protopop român, strigă sus şi tare: guvernul ţine cu mine! Şi-i drept, că guvernul ţine cu el. Românii însĕ toţĭ îl scuipă! Sĕ nu uite acel protopop, că şi directorul din Sucévă ţinea cu guvernul şi trada pe profesorii românĭ: rĕsplata i-a fost permutarea. Asta-i aştéptă pe mulţĭ Românĭ, carĭ se razimă 'n guvern, ér guvernul îi consideră de nisce instrumente meschine, bune cât are de ei nevoe, şi-apoi le dă cu genunchiul!

Nu prin alegerea preşedintelui şi a vice-preşedintelui s'au paralisat din capul locului intenţiunile preoţilor. Comitetul ales de 10 inşĭ s'a restrîns la 5 inşĭ, şi 4 din ei au fost la Majĕstatea Sa şi-au obţinut signatura cea mare. Despre ceea ce a făcut Comitetul, şi-a dat séma în „Candela“; se vede, că d-l Sever n'o citesce, căcĭ atuncĭ de nu i-a plăcut, de ce n'a replicat?

Petiţiunea dată Majestăţii Sale Impĕratului s'a publicat în broşură separată şi s'a trimis la toţĭ preoţii, nimenea însĕ n'a ḑis cuvênt împotrivă. Ea s'a întors prin guvern la consistor şi, fiind-că încă nu este Metropolit, nu s'a trimis la minister. Are şi Consistoriul de vorbit şi, după cum se svonesce, el nu este aplicat sĕ recomande mai mult decât 30%, pe când chiar guvernul ar voi sĕ dea 50%. A cui este vina? D-l Sever întrébă: „de ce d-nii, carĭ acum se plâng, nu şi-au ridicat atuncĭ glasul contra asemenea abus?“ Eu aşĭ întreba, de-a fost abus, de cea tăcut d-sa şi tótă preoţimea? S'a lăsat terorisată póte? Acésta eu n'o cred.

D-sa spune causa: „pentru-că pe unul din ei l'a uns cu miere la gură, fiind ales de clica nepoţilor ca al 10-lea mânz la carul deputaţiunii“. Mai scii, de el s'au bucurat póte şi l'au uns, pre când de Sever nu s'au temut şi nu l'au uns. Ni-ar păré mult bine sĕ-l scim pe acest al 10-lea mânz, dér d-l Sever se teme sĕ-i spună numele, ca sĕ nu fiă o încurcătură, cum a mai avut cu stafetele lui Torsin.

Vorbesce Sever de clica nepoţilor archierescĭ şi ḑice, că ea este adevĕrata clică, care a împedecat libera manifestare a clerului archidiecesan în ḑiua de 7 Maiŭ 1894, şi nu „în corpore tot consistoriul“. Lumea bucovinénă i-a crede, când pe Consistor îl va spăla cu isop, şi mai vêrtos decât néua îl va albi, până atuncĭ însĕ nu. Cât despre administratorul actual al archidiecesei, eu nicĭ un cuvênt n'am vorbit de rĕu, ba l'am apĕrat contra multor atacurĭ, ce i-au venit din afară prin foi şi persóne rêvnitóre la cârja archieréscă.

Călĕtorescu.

NECROLOG. Clara Maniu născută Coroianu, în numele sĕu şi a fiilor sĕi Cassiu şi Juliu, a ficelor Elena măritată Dr. Ión Pop, vicar episcopesc în Năsĕud, Sabina şi Cornelia, precum şi Lucreţia Coroian măritată Erdelyi, Iuliu Coroian advocat şi proprietar in Cluşiu, Sabin Coroianu protopop în Doboca, — Simeon şi Tiberiu Maniu ca nepoţĭ, anunţă cu adêncă durere mórtea mult amatului soţ, părinte şi afiin **Dr. Ión Maniu**, jude reg. în pensiune, advocat comun şi cambial, membru ordinar al Asociaţiunei transilvane pentru lit. română şi cult. pop. român, membru al congregaţiunei în comitatul Sĕlagiului etc, care s'a întêmplat la 4 Noemvre n. c. în comuna Badacin, în anul al 62-lea al etăţii şi al 32-lea al fericitei sale căsĕtorii. Il jelesce iubitórea soţiă şi familia, pe care a încungiurat'o cu nemărginita sa iubire; rudele lui, cu carĭ a întreţinut cele mai solide legăturĭ de consângenitate, amicii şi cunoscuţii sĕi, faţă de carĭ în viéţa sa întrégă a păstrat simţĕminte de adhesiune, stimă şi iubire. S'a stins un far luminător şi distins din şirul luptătorilor credincioşĭ, sincerĭ şi luminaţĭ ai némului românesc. Astrucarea osămintelor s'a făcut în 6 Novembre n. în comuna Badacin după ritul român greco-cat.

Fiă-i ţérîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Cugetărĭ şi Maxime.*)

Nu trebue sĕ ne plângem asupra defectelor omenimei, până când şi noi dăm contingentul nostru la acestea.

— Décă bărbaţii au pretensiunea la superioritatea inteliginţei, femeile se pot consola: nimenea nu le contestă superioritatea inimei.

— Amorul, pe care l'a ucis gelosia, lasă cele mai multe regrete.

— Fineţa a fost inventată de femeă. Bărbaţii nu sunt, decât contrafăcĕtorĭ (imitatorĭ).

— Sgârcitul nu-şĭ póte face o ideă lămurită despre imposibilitatea de a-şĭ duce cu sine avuţiile după mórte.

— Nesiguranţa fericirei este mai crudă, ca siguranţa nenorocirei.

— Consciinţa ne însciinţéză ca amic, înainte de a ne pedepsi ca judecător.

— Spiritul, ce vréi sĕ-l ai, strică pe cel ce-l ai.

— Un om de spirit ar fi adese-orĭ fórte încurcat fără societatea proştilor.

DIVERSE.

Asupra teatrului engles de odinióră şi de astăḑĭ, publică fóia francesă „Revue des Deux Mondes“ un articol interesant, în care ḑice, că teatrul engles şĭ-a luat un avênt fórte mare în ceştĭ 10 anĭ din urmă. Inainte cu 30 de anĭ erau în Londra 12 teatre, pe carĭ nimenea nu le cerceta; acum însĕ, numĕrul cercetătorilor e de 3 orĭ mai mare ca atuncĭ. In anul 1835 vênduse cel mai renumit autor o piesă cu 70 sterlingĭ lui Frideric Yates, directorul de odinióră al teatrului Adelphi. In anul 1884 o dramă îi adusese autorului norocos deja în câte-va lunĭ, până când încă nu-şĭ pierduse din puterea atractivă, 10,000 punţĭ sterlingĭ, adecă peste 100,000 fl.

Literatură.

A apărut Nr. 13 din anul al doilea al revistei ilustrate pentru familie **Vatra**, avênd următorul sumar: Scara, poesie, de G. Coşbuc; Din Tirol, de Nicolae Iorga; 'Mi-e fóme, poesie de I. B. Hétrat; Dinu, de T. Duţu; Prin nóptea vremilor trecute, poesie, de Ioan Ţicudianu; Din Predicele D-nei de Kaudel, de Dauglas Ierrol, Tr. de C. Ramură; Omul şi câinele, de St. Basarabeanu; Gentiana, de P. Mantanzan, Tr. de Lucreţia Popescu; Dep rofundis, poesie, de I. B. Hétrat; Regina dela Aragon, poesie, de Marie Cunţianu; Nora, de Henric Ibsen, Tr. de B. Marian; Ali şi Safis, poesie, de C. Berariu; Ramura de Camelie, Tr. de C. Ramură; Unul ca toţĭ, poesie, de G. Coşbuc; Fel de fel, de * * *. Ilustraţiile: Oficerĭ d'ai lui Napoleon găsduiţĭ de dame italiene; A scăpat!; Favoriţii ei; Intre spinĭ şi trandafirĭ; In vacanţe.

*) Culese din mai mulţĭ autorĭ.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Noemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	120.90
Renta de coróne ung. 4%	98.55
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	124.25
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	100.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.80
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.—
Bonurĭ rurale croate-slavone.	—.—
Imprum. ung. cu premii	159.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	142.50
Renta de hârtie austr.	100.(5
Renta de argint austr.	100 30
Renta de aur austr.	121.05
Losurĭ din 1860	151.20
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	1040.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	463 75
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	386.25
Napoleondorĭ.	9.59
Mărcĭ imperiale germane	$58.92^1/_2$
London vista	120.55
Paris vista	47.80
Rente de coróne austr. 4%.	100.80
Note italiene.	45.15

Cursul pietei Braşov.

Din 7 Noemvre 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.52	Vênd.	9.54
Argint român.	Cump.	9.45	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.55	Vênd.	9.58
Galbenĭ	Cnmp.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	$128.^1/_2$	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.78	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Anunciurĭ

(inserţiuni şi reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administratiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădêmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Admiεistr. „Gazeta Trans."

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TANSILVANIEI"

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ	3 fl. —
Pe şése lunĭ	6 fl. —
Pe unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe şese lunĭ	20 fr.
Pe unŭ anŭ	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ	2 fl. —
Pe şése lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ	8 francĭ.
Pe şese lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arăta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei."

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.